Perkasos Š dalyje jis slūgsojo aukščiau nei P. Tai buvo pilkas stambiagrūdis vandeningas smėlis, greičiausiai aliuvinės kilmės.

Vandens valymo įrenginių išplėtimo ir rekonstrukcijos darbai, aptikus intensyvų XVII a. kultūrinį sluoksnį, buvo sustabdyti. Išsamius archeologinius tyrimus numatyta atlikti 2008 m. kasinėjimų sezono pradžioje.

The field evaluation on Utenos street in Ukmergė

During a 2007 evaluation at the site of a future surface water treatment facility on Utenos street, an 8 m² area (Fig. 1) was excavated. A 1.85–2.15 m thick 17th–20th-century cultural layer was discovered in the trench. A thorough excavation of this site in Ukmergė old town will be conducted at the beginning of the 2008 excavation season.

1 pav. Šurfo 3, tirto Utenos senojo miesto vietoje, į P nuo Utenio aikštės, radiniai. B. Dakanio nuotr.

Fig. 1. Finds from test pit 3 excavated to the S of Utenio square in Utena old town.

UTENA

Bronius Dakanis

Tyrinėjimai Bažnyčios g. 1 – Utenio aikštėje 22

Vadovaudamasi bekanalinės šiluminės trasos įrengimo Utenoje į Utenio aikštės pastatą 22 projektu, IĮ „Senų senovė“ atliko žvalgomuosius archeologinius tyrimus Utenos senamiestyje tiesiamų šilumos tiekimo tinklų tarp Bažnyčios g. Š pusės (ties namais 2 ir 4) ir pastato Utenio aikštėje 22 vietoje.

Tiesiamų šilumos tinklų trasos tarp Bažnyčios g. ir Utenio aikštės namo 22 ilgis buvo apie 150 m, kasamos tranšėjos tinklų paklojimui plotis – 1,5 m, gylis – iki 1 m. Nuo šilumos tinklų trasos Š galo Bažnyčios g. ir į P per ją iki Bažnyčios g. 1 namo PR kampo tinklai buvo klojami jau esančios trasos vietoje. Toje atkarpoje vykdytas tik archeologinis žvalgy-

0 2 cm

2 pav. Keramikinis švilpukas, rastas Utenos senojo miesto vietoje, į P nuo Utenio aikštės tirtame šurfe 3. B. Dakanio nuotr.

Fig. 2. The ceramic whistle found in test pit 3 excavated to the S of Utenio square in Utena old town.

0 2 cm

3 pav. Keramikinis švilpukas, aptiktas Utenos senojo miesto vietoje, į P nuo Utenio aikštės, kasant tranšėją tarp šurfų 4 ir 5. B. Dakanio nuotr.

Fig. 3. The ceramic whistle found in the trench dug between test pits 4 and 5 to the S of Utenio square in Utena old town.

mas. Suprojektuotų tinklų vietoje nuo Bažnyčios g. 1 iki Utenio aikštės 22 ištirti 5 nuo 1,5 iki 4,5 m^2 dydžio ir nuo 0,8 iki 1,96 m gylio (įžemio) šurfai, kurie sudarė bendrą 9,75 m^2 plotą.

Šurfas 1 tirtas 16 m į P nuo Bažnyčios g. važiuojamosios dalies, Algirdo g. namo 2 sklypo Š dalyje, 2 m į Š nuo namo sienos. Čia kultūrinis sluoksnis iki įžemio buvo permaišytas: jame, be vėlyvų radinių, aptikta Švedijos sidabrinė dviejų erių moneta, žiestų puodų šukės ir kt. ***Šurfas 2*** tirtas 28 m į V nuo šurfo 1, 5,5 m į P nuo Utenio aikštės ir 3,5 m į V nuo Algirdo g., 3 m į V nuo Utenio aikštės namo 16 ŠR kampo ir 0,8 m į Š nuo to namo sienos. Šurfe, 30 cm storio tamsiai juodos žemės sluoksnyje, buvusiame virš įžemio, aptikta žiestų puodų šukių. ***Šurfas 3*** tirtas 15 m į PV nuo šurfo 2, 6,8 m į P nuo namo 16 ŠV kampo ir 3 m į V nuo jo sienos, 0,5 m į R nuo namo 20 sklypo R tvoros. Šurfe iki pat įžemio – molio, molingo šviesiai rudo ar šviesiai geltono su pilku atspalviu smėlio 60 cm (šurfo P dalyje) – 1,96 m (ŠR kampe) gylyje buvo juodos žemės su rudo molio plytų gabalėliais ir molio intarpais sluoksnis. Jame gulėjo dar nesunykusių lentų bei kitokios medienos, pavienių akmenų (ypač R pakraštyje). Sluoksnyje rastas raktas, kalvio darbo vinių, švilpukas, žiestų puodų šukių, žydų apeiginės taurės dugnelis, plyta su braukais, akmuo su apdirbimo žymėmis (1–2 pav.). ***Šurfas 4*** ištirtas galimoje vietoje tarp šiltnamio, obelų ir vaiskrūmių, daržo ir plytelėmis išdėto tako Vilniaus g. 4 sklypo R kampe, 15 m į PV nuo šurfo 3 ir tiek pat į R nuo to namo R sienos ties ŠR kampu. Šurfe, maždaug 78 cm gylyje, po sausos žemės ir šviesiai rudo molio sluoksniais, juodos žemės sluoksnyje aptikta plokštinių koklių, puoštų augaliniu ornamentu, fragmentų, žiestų puodų šukių ir kt. ***Šurfas 5*** tirtas 20 m į V nuo Vilniaus g. važiuojamosios dalies, 4 m į R–ŠR nuo Vilniaus g. 4 ŠR kampo, 9 m į V–ŠV nuo šurfo 4. Šurfo Š pakraštyje, 55–65 cm gylyje atsidengė 18, 26 ir 38 cm pločio ir 12–24 cm aukščio

akmenų klojinys – galbūt statinio pamato fragmentas. Šurfe rasta tik vėlyvo statybinio inventoriaus ir plokštinių koklių fragmentų.

Suprojektuotos šiluminės trasos vietoje išlikusio nesuardyto vertingo kultūrinio sluoksnio neaptikta, buvo tik jo fragmentai bei pavieniai archeologiniai dirbiniai, datuojami XVII (?)–XVIII a. Kadangi buvo aptikta ir archeologinio laikotarpio radinių, papildomai vykdytas visos tranšėjos šilumos tinklų paklojimui kasimo žvalgymas, kurio metu rasta kalvio darbo vinių, žiestų puodų šukių, antras keramikinis švilpukas (3 pav.).

The field evaluation between Bažnyčios St. 1 and Utenio Sq. 22

In 2007, 5 test pits 1.5–4.5 m^2 in size and 0.8–1.96 m deep (a total area of 9.75 m^2) were excavated on the route of the heating line being laid between Bažnyčios St. 1 and Utenio Sq. 22 (the city of Utena). A Swedish silver 2 ore coin, an iron key, hand-forged nails (Fig. 1), and a whistle (Fig. 2) were found in the test pits. A second whistle was found in digging the same route (Fig. 3). The artefacts date to the 17th (?) – 18th centuries.

Dalius Ribokas

Utenos senamiesčio žvalgomieji tyrimai

2007 m. UKM vykdė žvalgomuosius tyrimus Utenos senamiestyje (A1802). Tyrimai vyko Rinkos aikštėje, Daržų g. 1 ir Sodų g. 9.

Rekonstruojamos **Rinkos aikštės** PR dalyje, kur buvo numatytas dangų keitimas, buvo iškasti 6 šurfai, ištirtas 12,05 m^2 plotas. ***Šurfai 1*** (plotas 1 m^2) ir ***2*** (plotas 2,25 m^2) buvo iškasti už 18 ir 11 m į ŠV nuo UAB „Alauša“ pastato (Utenio aikštė 9). Juose buvo tik XX a. antrosios pusės permaišymai ir supylimai be radinių.

Šurfas 3 (plotas 2,25 m^2) buvo iškastas 3,5 m į ŠV nuo VĮ „Registrų centras“ Utenos filialo (Utenio aikštė 7) garažo. Šurfo PV dalyje, 0,9 m^2 plote nuo viršaus buvo XX a. antrosios pusės perkasimas – molis, maišytas su smėliu. Jis kastas iki 1,73 m gylio ir tokiame gylyje dar nesibaigė. Perkasime jokių radinių nebuvo. Šurfo ŠR dalyje, 1,35 m^2 plote, po išmaišytu XX a. antrosios pusės užpylimu, 63–66 cm gylyje rastas apardytas XIX a. pabaigos – XX a. pradžios akmenų grindinys. 75–81 cm gylyje prasidėjo pilkas supiltinis XIX a. pabaigos kultūrinis sluoksnis su žiestomis šukėmis, stiklo šukėmis ir gyvulių kaulais. Jo storis buvo 29–70 cm. 1,04–1,17 m gylyje prasidėjo įžemis – raudonas molis.

Šurfas 4 buvo iškastas 11,5 m į PV nuo VĮ „Registrų centras“ Utenos filialo pastato (Utenio aikštė 7). Šurfo ŠR dalyje, 1,8 m^2 plote po dviem asfalto sluoksniais ir supylimais 46 cm gylyje rastas XX a. pirmosios pusės šaligatvis iš betoninių 5 cm storio plytelių. Po šaligatviu buvo smėlio ir pilkos žemės su griuvenomis sluoksniai. 82–85 cm gylyje rastas 6–14 cm storio užpiltas dirvožemis. Po dirvožemiu buvo 10–60 cm storio XIX a. perkasimas – juoda žemė su smėliu ir griuvenomis. 0,95–1,75 m gylyje prasidėjo įžemis – raudonas molis. Perkasime rasta XVIII–XX a. pradžios žiestų šukių, lipdytų koklių šukių, stiklinių indų šukių, geležinio lankainio (rinkės) fragmentas ir gyvulių kaulų. Šurfo PV dalyje, 0,45 m^2 plote, po dviem asfalto sluoksniais ir supylimais 56–70 cm gylyje prasidėjo 6–32 cm storio juodas XVIII–XIX a.(?) kultūrinis sluoksnis. Jame rasta gyvulių kaulų ir dvi žies-